

1. 'Jada'- kennen met je hart

Toen ik Cocky Drost belde om met haar te overleggen over deze dienst, vroeg ik aan haar: 'Is er een bijbelgedeelte waar jij aan denkt als het gaat over dit thema: wat is het geheim van de liefde?' Zonder één moment te aarzelen zei ze toen: 'Psalm 139.' Ik was daar een beetje verwonderd over, want in de Bijbel staan ook heel wat stukken die veel duidelijker gaan over de liefde. Bijvoorbeeld 1 Korinthe 13, waar het gaat over 'geloof, hoop en liefde, maar de meeste daarvan is de liefde.' Of het Hooglied, een heel bijbelboek over de liefde. Maar... Psalm 139? Dat is een lied, een gedicht over God die ons kent, door en door, nog beter dan we onszelf kennen. Wat heeft dat met de liefde te maken?

Nou, ik ben er eens in gedoken: deze Psalm heeft dus alles met de liefde te maken. En zeker met het geheim van de liefde, datgene wat daar achter zit. Dit gedeelte is een uitstekende keuze van Cocky.

En waar zit 'm dat nou in? Dat zit 'm in het woordje 'kennen'. Dat woordje komt steeds terug, kijk maar mee. Vers 1 en 2: 'HERE, U doorgondt en kent mij. U kent mijn zitten en mijn opstaan, U begrijpt van verre mijn gedachten.' En vers 6: 'Dit kennen – het is mij te wonderlijk, te hoog, ik kan er niet bij.' Voortdurend is dat het thema: dat God ons kent, heel persoonlijk. Eigenlijk onvoorstelbaar, als je denkt aan al die mensen, 8 miljard... en toch, toch kent God jou en mij heel persoonlijk, zelfs nog beter dan we onszelf kennen. Als je daarover nadenkt, dan gaat het je duizelen.

Aan het eind van de Psalm komt het woordje weer terug, dat woordje 'kennen'. Vers 23 en 24: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, beproef mij en ken mijn gedachten. Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg.' Oorspronkelijk is dit lied geschreven in het Hebreeuws, door koning David, koning van Israël. Hij regeerde in Jeruzalem rond 1000 voor Christus. En weet je wat nu zo bijzonder is? Het woordje 'kennen' heeft in het Hebreeuws, de taal van koning David, een heel andere klank dan in onze taal. Wij denken bij 'kennen' vooral aan iets verstandelijks, aan iets in je hoofd. Als je iemand 'kent', dan weet je vooral iemands 'technische gegevens': hoe die ander heet, waar die ander woont, wat zijn of haar beroep is. In Rotterdam zeggen we dan: 'Ken het zijn dat ik jou kan?' Maar in het Hebreeuws is 'kennen' iets heel anders. Het Hebreeuwse werkwoord 'jada' heeft niet zozeer te maken met je hoofd, maar meer met je hart, het is kennis van je hart. Als je iemand 'kent', dan is er een relatie. Zo kent God ons en zo mogen wij Hem ook kennen.

Ik zal een paar voorbeelden geven. In Exodus 3: 7 gaat het over een tijd dat de Israëlieten als slaven worden uitgebuit in Egypte. En dan zegt God: 'Ik heb duidelijk de onderdrukking van Mijn volk, dat in Egypte is, gezien en heb hun geschreeuw om hulp vanwege hun slavenrijvers gehoord. Voorzeker, Ik ken hun leed.' Dat is geen rationele kennis die God verder onbewogen laat, nee, Zijn hele hart draait om als Hij ziet hoe Zijn volk daar lijdt. 'Ik kén hun leed.'

In Jeremia 31: 34 gaat het over de toekomst, als de band tussen God en Zijn volk helemaal volmaakt is, als de intense liefde van God ook wordt beantwoord door Zijn volk. Er staat: 'Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HERE.' Dit is een kennis van het hart, dit is liefde! En het gaat nog verder. Want ditzelfde woord 'jada' wordt zelfs gebruikt voor de meest intieme manier waarop twee mensen elkaar kunnen kennen, namelijk de seksuele gemeenschap. In Genesis 4: 1 staat in de Herziene Statenvertaling: 'En Adam had gemeenschap met Eva, zijn vrouw, en zij werd zwanger en baarde Kaïn.' In de oude Statenvertaling staat: 'En Adam bekende Eva, zijn vrouw...' Het is in het Hebreeuws hetzelfde woordje 'jada'.

2. Als je meer harts kennis van elkaar krijgt, gebeurt er iets

In feite zou je kunnen zeggen: het geheim van de liefde is, dat je jezelf voor de ander opent. Dat die ander toegang krijgt tot jouw leven, tot jouw gedachten, tot jouw hart. En dat geldt in allerlei relaties. Want liefde is véél breder dan alleen de liefde tussen twee partners. Er is ook de liefde in families, liefde in een christelijke gemeente, liefde voor de mensen om je heen, je collega's, je burens. Liefde wil zeggen: toegang geven, en toegang krijgen tot je hart. En naarmate je de ander beter leert kennen, kan de liefde groeien.

Dat is niet altijd zo. Je kunt ook, naarmate je de ander beter leert kennen, juist meer afstand voelen. Dan kunnen er bij de ander dingen naar boven komen waar je van schrikt. Maar als je meer harts kennis krijgt van elkaar, gebeurt er altijd iets. En de liefde kan alleen groeien naarmate je meer toegang krijgt tot het hart van die ander en die ander meer toegang geeft tot jouw eigen hart. Je probeert die ander steeds beter te begrijpen, je luistert die ander – als het ware – tevoorschijn. En die ander jou.

'U kent mij', zegt David. En als iemand jou kent, en je weet je gekend, dan kan de liefde groeien. Ik wil je daar een verhaal over doorgeven. Het komt uit een boek van de Amerikaanse schrijver Jon Johnston. Het boek heet *Courage*, 'Moed'. Het verhaal gaat over een jongetje, Ted Stellard. Hij zat in groep 5 van de basisschool. En in de klas stond Ted er helemaal buiten. Hij zag er vies en onverzorgd uit. Hij keek zonder emotie uit zijn ogen. En hij haalde slechte cijfers. Zelfs zijn juf, juf Thompson, had eigenlijk, diep in haar hart, een afkeer van hem. Ze zette dikke rode strepen door de fouten in zijn schrift.

Had ze nou maar zijn dossier een beetje beter gelezen. Want wat stond daarin?

Groep 1: Ted is veelbelovend met zijn werk en houding, maar heeft een slechte thuissituatie.

Groep 2: Ted zou het beter kunnen doen. Moeder is ernstig ziek. Krijgt weinig hulp van thuis.

Groep 3: Ted is een beste jongen, maar te serieus. Hij is een langzame leerling. Zijn moeder overleed dit jaar.

Groep 4: Ted is erg traag, maar gedraagt zich goed. Zijn vader toont geen enkele interesse.

En toen werd het Kerst. Alle kinderen namen een cadeautje mee voor de juf, een hele stapel op haar bureau. Ted had ook een cadeautje. Het papiertje dat er omheen zat was duidelijk al een keer gebruikt. Juf Thompson maakte elk cadeautje open, terwijl de kinderen zich om haar tafel verdrongen om te kijken. Uit het pakje van Ted viel een kitscherige armband met platte steentjes, maar de helft van de steentjes was weg. En er zat ook flesje goedkope parfum in. Het flesje was duidelijk al gebruikt. De kinderen begonnen te grinniken. Maar de juf legde ze het zwijgen op, door wat parfum op haar pols te doen en ze eraan te laten ruiken. Ze deed de armband ook om.

Aan het einde van de dag, toen de andere kinderen weg waren, kwam Ted langs het bureau van de juf en zei: 'Juf, u ruikt precies zoals mijn moeder. En de armband ziet er echt mooi uit om uw pols. Ik ben blij dat u mijn cadeautjes leuk vindt.' Hij vertrok. Juf Thompson begreep dat de armband en de parfum van de moeder van Ted geweest waren. Ze voelde zich heel klein worden en vroeg God om vergeving voor haar eerdere gevoel van afkeer voor Ted. Die dag veranderde haar leven.

Verrassend - of misschien niet verrassend - begon Ted grote verbetering te vertonen. Hij haalde, qua cijfers, de meeste klasgenoten zelfs in.

Jaren kwamen en gingen. Juf Thompson hoorde lange tijd niets van Ted. Toen, op een dag, kreeg ze dit briefje: 'Beste juf Thompson, ik wilde dat u de eerste was die het zou weten. Ik heb mijn diploma van de middelbare school gehaald en ik was op één na de beste van de klas. Liefs, Ted.'

Vier jaar later kwam er nog een briefje: 'Beste juf Thompson, ze hebben me net verteld dat ik als beste van mijn jaargroep zal afstuderen. Ik wilde dat u als eerste op de hoogte was. De universiteit is niet gemakkelijk geweest, maar ik vond het toch leuk. Liefs, Ted.'

En weer vier jaar later: 'Beste juf Thompson, vanaf vandaag mag ik mij arts noemen. Ik wilde dat u de eerste was die het wist. En nog iets: volgende maand ga ik trouwen, op de 27e om precies te zijn. Ik wil graag dat u komt en dat u gaat zitten op de plaats waar mijn moeder zou zitten als ze nog leefde. U bent de enige familie die ik nog heb, mijn vader is vorig jaar overleden.'

En inderdaad: juf Thompson woonde die bruiloft bij en ze zat op de plaats waar Teds moeder zou hebben gezeten. Meer dan door iemand anders voelde Ted zich door haar *gekend*. Op hartsniveau had zij aangevoeld wat hij nodig had op die éne dag in groep 5, vlak voor Kerst. Dit is precies de kennis waar het over gaat in Psalm 139. En die kennis is het geheim van de liefde.

3. Vlucht je weg, of stel je jezelf open?

En nu nog één keer terug naar die Psalm. De Psalm bestaat uit vier coupletten. In vers 1-6 is het eigenlijk alleen maar mooi wat David schrijft: 'God kent mij als geen ander. Wat ik ook denk, wat ik ook doe, het is voor Hem een open boek.'

Maar in het tweede couplet, vers 7-12, lijkt David wel te schrikken. Want ja, als God alles weet, hoe moet het dan met de duistere

kant van je leven? De foute gedachten die zomaar opploppen... De woorden die je veel te snel en veel te scherp uit je mond liet komen... De momenten van lafheid, toen je niet deed wat je had moeten doen...

Het lijkt alsof het David hier aanvliegt, dat God alles weet... 'Waar kan ik Uw Geest ontgaan, waar Uw aangezicht ontvluchten? Overal waar ik heenvlucht, bent U al!'

Maar dan volgt het derde couplet, vers 13-18, en daarin bedenkt hij dat God ook je Schépper is, en dat Hij als hemelse Vader toch wel heel veel van je zal houden. Zijn liefde moet wel heel genadige liefde zijn. Vergevende liefde.

En in het vierde couplet gaan dan alle remmen los en spat de liefde ervan af. Het is de liefde zoals de liefde van een tijgerin voor haar jongen, als die jongen worden aangevallen. 'Zou ik niet haten, HERE, wie U haten?' David voelt zich hélemaal verbonden met God. Wie aan God komt, komt aan David!

En dan eindigt dit lied – let maar eens op! – met een totale overgave aan God. Eerst wilde David nog vluchten, eerst wilde hij nog weggroepen achter een rots, maar hier niet meer. Hij geeft zich compleet over. Vers 23 en 24: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, beproef mij en ken mijn gedachten. Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg.'

Eindelijk kan David zich helemaal openen voor God. 'HEER, ken mijn hart, en ken mijn gedachten!' Als je zo opent, dan kan Gods liefde binnenstromen. Het is genadige liefde, en uiteindelijk heeft God in Jezus duidelijk gemaakt hoe genadig Hij inderdaad is. Dit is het geheim van de liefde van God voor jou, dat Hij jou kent zoals niemand jou kent. En dat Hij tóch van je houdt. Ken je die uitspraak? 'Een echte vriend is iemand die alles van je weet en tóch van je houdt.' Zó is God. En omgekeerd mag jij Hem leren kennen. Op hartsniveau. Hij stelt Zich open. Zijn Geest, Zijn Heilige Geest, wil Hij delen met jou, alsof iemand zijn scherm deelt met jou. En die liefde kan ook onderling gaan bloeien, als we ons niet meer verstoppen voor elkaar, achter muurtjes, en buitenkantjes en maskers. Als we ons leren openstellen, zodat we elkaar steeds meer zullen kennen op hartsniveau. Zoals juf Thompson Ted had leren kennen.

Het geheim van de liefde begint met een God die jou kent, en zoals een bloem zich opent naar het licht, zo mogen jij en ik ons openen en de liefde laten binnenstromen.

Amen.

Reageren? Bel of mail René van Loon, 010-4426280, renevanloon@samaritaan.org

Geef je op voor de Alpha-cursus!

Wilt u, wil jij meer weten over het christelijk geloof? Volg dan de Alpha-cursus! Deze cursus is wereldwijd al door 24 miljoen mensen gevolgd. Tijdens tien avonden word je wegwijs gemaakt in de Bijbel en het christelijk geloof. De eerstvolgende Alpha-Cursus start in september. Info en opgave: Femke Rebel, alpha.opstandingskerk@gmail.com.

Word Vriend van de Laurenskerk!

Wilt u ook een bijdrage leveren aan het behoud van dit unieke monument voor Rotterdam en het mede mogelijk maken dat de Laurenskerk een actieve en bijzondere rol in Rotterdam blijft spelen? Voor een minimaal bedrag van € 25,- per jaar bent u al lid van de Vereniging van Vrienden van de Grote of Sint Laurenskerk. Ook kunt u een partnerlidmaatschap afsluiten. De minimale bijdrage hiervoor is € 10,-.

Als welkomstgeschenk ontvangen nieuwe leden een CD en de laatste nieuwsbrief en de maandagenda. Leden ontvangen reductie op activiteiten georganiseerd door de Stichting Laurenskerk en minimaal één keer per jaar vindt er een speciale 'vriendenactiviteit' plaats. Daarnaast hebben vrienden gratis toegang tot de tentoonstelling met gebruik van audioguide. Dit allemaal op vertoon van uw persoonlijke vriendenpas, die u ontvangt nadat uw eerste bijdrage binnen is.

Neem een folder mee bij de ingang van de kerk of ga naar laurenskerkrotterdam.nl/over-ons/steun-ons/